

4. W. WĘSŁAW (Poznań). — Badania doświadczalne nad zdolnością żerną nabłonka płucnego w różnych gromadach kręgowców.

Doświadczenia były wykonane na płazach (*Rana*, *Bufo*), gadach (*Lacerta* i *Coluber*), ptakach (*Gallus* i *Columba*) oraz ssakach (*Mus*, *Cavia*, *Lepus*). Celem wywołania pylicy płucnej, posługiwano się bądź umieszczaniem zwierząt w atmosferze, zawierającej kopeć, bądź zastrzykiwano zawiesinę tuszu lub karminu do płuc przez tchawicę. Stosowano też barwienie przyżyciowe błękitem trypanowym.

Z badań wynika, że u płazów i gadów nabłonek płucny zdolności żernej nie posiada, a nawet wogóle u tych zwierząt pylicy płuc nie daje się osiągnąć. U ptaków natomiast, u których już naturalna pylica płucna jest bardzo częsta, łatwo ją wywołać doświadczalnie. Komórkami żernymi są tu wyłącznie komórki mezenchymalne, makrofagi, powstające głównie miejscowo w tkance łącznej piszczalek płucnych, przedsionków i okołooskrzelowej. Nabłonek piszczalek i przedsionków zachowuje się biernie. U ssaków, przeciwnie, sześciennie komórki jądrzaste nabłonka płucnego wykazują wybitną zdolność żerną: pochłaniając cząsteczki ciał obcych, zatracają jednocześnie ziarenka lipoidalne, ulegają przerostowi i złuszczać się następnie, stają się typowymi komórkami pylicowymi.

O ile więc swoiste ziarnistości lipoidalne i czynność z niemi związana są cechami wspólnymi komórek nabłonka płucnego wszystkich kręgowców, o tyle zdolność żerną tych komórek u ssaków należałoby uważać za zjawisko filogenetycznie późniejsze.